

A kommunikáció funkciói és tényezői

Alapvető fogalmak

- **Kommunikáció:** Bármely jelrendszernek az emberi érintkezésben való kölcsönös felhasználása.
Pl: mimika, gesztusok, jelbeszéd
- **Közlésfolyamat:** A nyelvnek mint jelrendszernek az emberi érintkezésben való kölcsönös felhasználása.
- **Információ:** Egyoldalú tájékoztatás ill. tájékozódás. Visszajelzés nincs.
Emberek közötti beszédet jelenti.
Pl: újságot olvasás, rádió hallgatás, tv nézés

A kommunikáció tényezői

A közlésfolyamat teljessége folyamatos vagy esetenként szerepcserét is feltételez, amikor a feladóból címzett, a vevőből pedig közlő válik. Bármelyik tényező hiánya sikertelenné teszi a kommunikációt.

Hirdetés

- Az információ elindítója, **adója** vagy feladója, aki vagy ami beszél vagy közöl valamit.
- A címzett vagy **vevő** az, akinek az információt szánták
- A közvetítő közeg vagy **csatorna**, az információ továbbításának eszköze: levegő, telefondrót, elektromágneses hullám stb.
- A közlemény vagy **üzenet**, a továbbított információ tárgya
- **Kód**nak nevezzük azt a közleményt kifejező nyelvi vagy jelrendszer elemeit és szabályait, melyeket a résztvevők kölcsönösen ismernek.
- **Beszédhelyzet** vagy szituáció a kommunikációs közeg, amelyben a közlemény megkapja a maga teljes jelentését, mindazon tényezőket értjük rajta, amelyek hatással vannak a közlés lefolyására.

A kommunikáció funkciói

Alapvető funkciók

1. Tájékoztató funkció

- Információátadás, vélemény vagy gondolatközlés egy adott dologról, a valóságról.
- Pl.: Az iskolában a tanítás 8 órakor kezdődik.

2. Érzelemkifejező funkció

- Az én, a személyiség megnyilvánulása, érzéseink, vágyaink megfogalmazása
- Pl.: szeretlek, gyűlöllek, szeretnék nem gondolni semmire

3. Felszólító funkció

- A hallgató befolyásolására való törekvés
- Pl.: kérés, felszólítás, kívánság

Másodlagos, kifejező funkciók

1. Kapcsolatfenntartó funkció

- A köszönések, a társalgást bevezető és fenntartó formulák
- Pl.: Szép időnk van, ugye?

2. Értelmező vagy metanyelvi funkció

- A nyelvi megformálásra, vagyis magára a nyelvre tesszük fel a kérdést
- Pl.: Hogy is fejezzem ki magam? Hogy is mondjam?

3. Esztétikai vagy művészeti funkció

- Amikor az üzenet nyelve művészi megformáltságú
- Pl.: bármelyik műalkotás

Az állati és az emberi kommunikáció különbségei és közös vonásai

Állati kommunikáció

- Zárt (bizonyos helyhez kötött)
- Meghatározott számú közlést tesz lehetővé
- Tagolatlan
- Öröklött, ösztönös
- Biológiai indíttatású (veszélyérzet, éhség, fajfenntartás)
- Információátadás

Emberi kommunikáció

- Nyitott (végtelen számú beszédbeli jelzésre képes)
- Tanult (csak a beszéd képessége öröklődött)
- Mondatalkotásra is alkalmas
- Általában tagolt

- Az ábrázolás a domináns
- Segítségével jellemezni lehet valóságos vagy elképzelt eseményt, helyzetet, személyt, dolgot
- Információcserére szolgál

Közös vonások

- A jeladás, illetve a jelek vételének képessége;
- jelzés ;
- információátadás.

A verbális és a nem verbális kommunikáció

Verbális kommunikáció

- A természetes emberi nyelven megvalósult közlés

Nem verbális kommunikáció/Nonverbális kommunikáció

- A viselkedés szabályozásához szükséges nem nyelvi jelek összessége, vagyis a testbeszéd.

A verbális és nem verbális kommunikáció közös jellemzői

- Mindkettő közlésfolyamat, kommunikáció
- A nyelv- és a testbeszéd is jelrendszert alkot
- A gesztusoknak is van értelmezhető jelentésük
- A testbeszéd sem izolált gesztusokból, hanem gesztuscsoportokból, „mondatokból” áll.